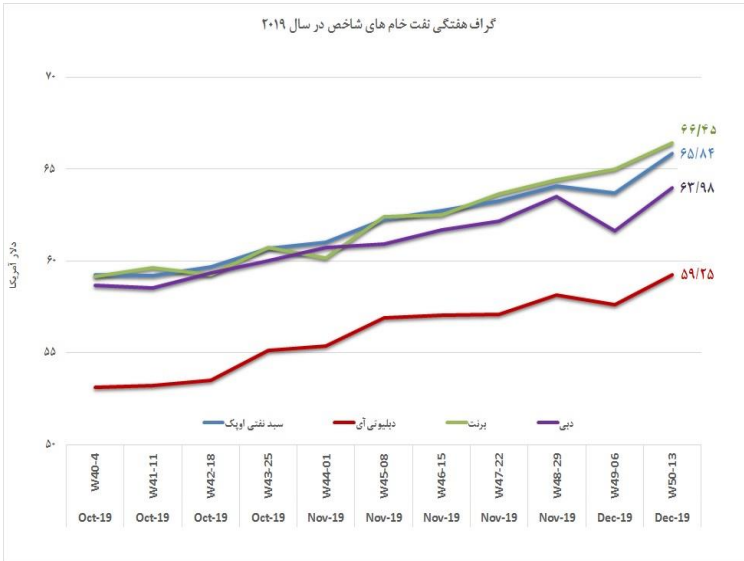

بررسی تحولات بازار نفت

نمودار (۱): قیمت نفت خام های شاخص برنت، دبیوتی آی، دبی و سبد نفتی اوپک

متوسط هفتگی منتهی به ۱۳ دسامبر ۲۰۱۹ (دلار در هر بشکه)

روند قیمت ها

قیمت نفت خام های شاخص وست تگزاس اینترمدیت، برنت و دبی در هفته گذشته تحت تأثیر توافق کاهش تولید بیشتر اوپک و غیر اوپک افزایش یافت. بر اساس توافق صورت گرفته در ۵ دسامبر، کشورهای اوپک و غیر اوپک مشارکت کننده در بیانیه همکاری تصمیم گرفتند تا ۵۰۳ ه.ب.ر از تولید خود را برای سه ماهه اول ۲۰۲۰ کاهش دهند. این موضوع باعث شد تا بر قیمت های نفت فشار افزایشی وارد شود. البته روند افزایش قیمت نفت خام های شاخص به دنبال اعلام آژانس بین المللی انرژی مبنی بر وجود مازاد عرضه در نیمه اول سال ۲۰۲۰ و افزایش سطح ذخیره سازی نفت خام تضعیف شود. در این رابطه اخبار منتشر شده در خصوص تفاهم ضمنی آمریکا و چین در خصوص تنش های تجاری پیش آمده بین این دو کشور نیز باعث تقویت قیمت ها گردید. نکته حائز اهمیت در هفته گذشته، توقف روند کاهش تعداد دکل های نفتی فعال در آمریکا بود. در هفته گذشته تعداد دکل های حفاری فعال در آمریکا ۴ دستگاه افزایش یافت و به ۶۶۷ دستگاه رسید.

تغییرات هفتگی	متوسط هفته منتهی به ۱۳ دسامبر	روزانه ۱۳ دسامبر	برنت موعدهدار
۱/۴۵	۶۶/۴۵	۶۷/۵۰	برنت موعدهدار
۱/۶۳	۵۹/۲۵	۶۰/۰۷	دبیوتی آی
۲/۳۲	۶۳/۹۸	۶۴/۹۲	دبی
۲/۱۴	۶۵/۸۴	۶۶/۷۶	سبد نفتی اوپک
-۰/۱۸	۷/۲۰	۷/۴۳	اختلاف برنت و دبیوتی آی

منبع: دبیرخانه اوپک

تغییرات	هفته منتهی به ۲۰۱۹/۱۲/۰۶	هفته منتهی به ۲۰۱۹/۱۱/۲۹	
۰/۸	۴۴۷/۹	۴۴۷/۱	ذخیره سازی تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)
۵/۴	۲۳۴/۸	۲۲۹/۴	ذخیره سازی بنزین (میلیون بشکه)
۰/۱۷	۱۶/۵۴	۱۶/۳۷	خوراک پالایشگاهی (میلیون بشکه در روز)
۰/۷	۹۰/۳	۸۹/۶	ظرفیت بهره برداری پالایشگاهی (درصد)
۰/۰۹	۳/۰۰	۲/۹۱	خالص واردات نفت خام (میلیون بشکه در روز)
۰/۲۶	۳/۴۰	۳/۱۴	صادرات نفت خام (میلیون بشکه در روز)

منبع: اداره اطلاعات انرژی آمریکا

کاهش سطح ذخیره‌سازی نفت در ماه اکتبر ۲۰۱۹

بر اساس آخرین آمار منتشر شده توسط آژانس بین‌المللی انرژی در ماه دسامبر ۲۰۱۹، سطح ذخیره‌سازی تجاری نفت کشورهای OECD در ماه اکتبر به ۲۹۰۴ میلیون بشکه رسیده که ۳۲/۵ میلیون بشکه کمتر از ماه قبل بوده است. کاهش سطح ذخیره‌سازی‌های نفت، به طور عمده تحت تأثیر افت سطح ذخیره‌سازی‌های فرآورده‌های نفتی به میزان ۶۳/۶ میلیون بشکه در ماه اکتبر بوده است. با این احتساب، سطح ذخیره‌سازی نفت در ماه اکتبر در حدود ۲/۹ میلیون بشکه کمتر از متوسط پنج سال گذشته بوده است. لازم به ذکر است که بر حسب تعداد روز مصرف نفت کشورهای مذکور، سطح ذخیره‌سازی نفت یک روز کمتر از متوسط پنج ساله این شاخص است. این موضوع نشان می‌دهد که بازار نفت در وضعیت توازن مناسبی پیش از آغاز سال میلادی ۲۰۲۰ قرار دارد. بر خلاف سطح ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی، سطح ذخیره‌سازی نفت خام کشورهای OECD در ماه اکتبر گذشته ۲۴/۶ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۱۰۹۹ میلیون بشکه رسید. این افزایش در سطح ذخیره‌سازی‌ها بیشتر در کشورهای اروپایی و آمریکایی عضو OECD روی داد و در کشورهای آسیایی برخلاف الگوهای فصلی شاهد کاهش سطح ذخیره‌سازی نفت خام در ماه مذکور بودیم. آژانس بین‌المللی انرژی معتقد است حتی با وجود کاهش تولید کشورهای اوپک و غیراوپک در سه ماه اول ۲۰۲۰، بازار نفت همچنان در سه ماه اول سال آینده میلادی دارای مازاد عرضه ۷۰۰ هب.ر خواهد بود که باعث افزایش بیشتر سطح ذخیره‌سازی نفت خواهد شد.

سطح ذخیره‌سازی تجاری نفت کشورهای OECD در ماه اکتبر به ۲۹۰۴ میلیون بشکه رسیده است که ۳۲/۵ میلیون بشکه کمتر از ماه قبل بوده است.

عدم افزایش تولید نفت شیل آمریکا به رغم پیش‌بینی افزایش قیمت‌های نفت در سال ۲۰۲۰

بانک سرمایه‌گذاری گلدمن ساکس به دنبال اعلام کاهش تولید نفت توسط اوپک و کشورهای مشارکت‌کننده غیراوپک، چشم‌انداز خود از بازار نفت در سال ۲۰۲۰ را مورد بازنگری قرار داد. بر این اساس میزان مازاد عرضه نفت در سال آینده میلادی به میزان ۳۰۰ هب.ر مورد بازنگری قرار گرفت و به ۲۱۸ هب.ر رسیده است. لازم به ذکر است که طبق برآوردهای ارائه شده توسط این منبع، بازار نفت در سه ماهه اول ۲۰۲۰ دارای کمبود عرضه ۲۶۴ هب.ر خواهد بود. گلدمن ساکس پیش‌بینی کرده است که قیمت نفت خام برنت در سال آینده برابر ۶۳ دلار در هر بشکه خواهد بود که ۳ دلار در هر بشکه بیشتر از برآورد قبلی است. نکته قابل توجه آنکه، بر اساس این پیش‌بینی افزایش قیمت‌های حاصل از کاهش تولید اوپک و کشورهای مشارکت‌کننده غیراوپک باعث تغییر در چشم‌انداز تولید نفت شیل آمریکا نخواهد شد. عملکرد مالی ضعیف، افزایش بدهی‌ها

عملکرد مالی ضعیف، افزایش بدهی‌ها و تأکید بیشتر بر هزینه‌های زیست‌محیطی تولید نفت شیل باعث شده است تا هزینه سرمایه‌ای تولید نفت شیل افزایش یابد.

و تأکید بیشتر بر هزینه‌های زیست‌محیطی تولید نفت شیل باعث شده است تا هزینه سرمایه‌ای تولید نفت شیل افزایش یابد و شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل توان تأمین کمبود سرمایه از محل بازارهای سهام و بدهی را به طور محدود خواهند داشت. بنابراین گلدمن ساکس پیش‌بینی کرده است که رشد تولید نفت شیل آمریکا در سال آینده میلادی تنها ۶۰۰ هب.ر باشد.

پیش‌گرفتن صادرات نفت آمریکا از واردات در ماه سپتامبر ۲۰۱۹

در ماه سپتامبر ۲۰۱۹، آمریکا به طور مقطعی صادرکننده خالص نفت (نفت خام و فرآورده‌های نفتی) شد و میزان صادرات نفت این کشور ۸۹ هب.ر بیش از واردات این کشور گردید. آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی می‌کند که این روند در حال حاضر موقتی است، اما از پایان سال ۲۰۲۰ و آغاز سال ۲۰۲۱ آمریکا می‌تواند به طور دائمی به استقلال نفتی دست پیدا کند. البته نباید این موضوع را به مفهوم قطع واردات نفت خام آمریکا در نظر گرفت. آمریکا در ماه سپتامبر ۲۰۱۹ معادل ۶/۵ م.ب.ر واردات نفت خام داشته که بخش اعظم آن از کانادا (۳/۱ م.ب.ر) خریداری شده است. به نظر می‌رسد تفاوت کیفیت نفت خام مورد نیاز پالایشگاه‌های آمریکایی با نفت خام تولیدی در این کشور و همچنین افزایش رقابت در بازار نفت به نحوی است که آمریکا در آینده بلندمدت نیز همچنان واردکننده نفت خام باقی خواهد ماند. همین موضوع باعث خواهد شد تا برای مدیریت ریسک بازارهای بین‌المللی این کشور اقدام به نگهداری ذخیره‌سازی نفت استراتژیک نماید.

*تفاوت کیفیت نفت خام
مورد نیاز پالایشگاه‌های
آمریکایی با نفت خام
تولیدی در این کشور و
همچنین افزایش رقابت در
بازار نفت به نحوی است که
آمریکا در آینده بلندمدت
نیز همچنان واردکننده نفت
خام باقی خواهد ماند.*

پیش‌بینی مازاد عرضه در بازار نفت در ۶ ماهه اول سال ۲۰۲۰

بر اساس آخرین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، دبیرخانه اوپک و اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تقاضا برای نفت خام اوپک در سال ۲۰۲۰ در مقایسه با سال ۲۰۱۹ را با ۱/۱۱، ۰/۹۵ و ۰/۵۳ م.ب.ر کاهش نسبت به سال ۲۰۱۹ به ۲۹/۵۹، ۲۸/۹۵ و ۲۹/۱۶ م.ب.ر خواهد رسید. همانطور که مشخص است برآورد دبیرخانه اوپک از تقاضا برای نفت خام اعضای خود در مقایسه با عدد اعلام شده از سوی آژانس بین‌المللی انرژی و اداره اطلاعات انرژی آمریکا به طور معنی داری بیشتر است. لازم به ذکر است که مطابق برآورد دبیرخانه اوپک، تقاضای نفت خام اوپک در سه ماهه سوم و چهارم سال ۲۰۱۹ به ترتیب ۳۱/۷۳ و ۳۰/۷۹ م.ب.ر در نظر گرفته شده است. در این رابطه در صورتیکه فرض شود تولید نفت خام اوپک در سه ماهه سوم و چهارم سال جاری معادل ۲۹/۹۲۴ م.ب.ر (پایبندی کامل اعضای مشارکت‌کننده در بیانیه همکاری و تولید ماه نوامبر ۲۰۱۹ برای ایران، ونزوئلا و ولیبی) باشد، بازار نفت خام طی مدت زمان مذکور به ترتیب با

کسری ۱/۸۰۶ م.ب.ر و ۸۶۶ ه.ب.ر مواجه خواهد شد که به معنی کاهش سطح ذخیره‌سازی خواهد بود. علاوه بر این دبیرخانه اوپک انتظار دارد تقاضا برای نفت اوپک در سال آینده با ۱/۱۱ م.ب.ر کاهش در مقایسه با سال جاری به ۲۹/۵۹ م.ب.ر برسد. این بدان معنی است که تقاضای نفت اوپک طی سال‌های ۲۰۱۸ الی ۲۰۲۰ به میزان ۲ م.ب.ر کاهش خواهد یافت و از سوی دیگر عرضه نفت خام غیر اوپک طی مدت زمان مذکور ۳/۹۹ م.ب.ر افزایش یافته که به معنی جایگزینی کشورهای غیر اوپکی در بازار نفت خام است. به نظر می‌رسد اوپک در سال‌های جاری و آتی کماکان بر سر دو راهی حفظ سهم بازار یا افزایش قیمت قرار گرفته است. این در حالی است که در آخرین اجلاس وزراتی اوپک و غیر اوپک در ۵ دسامبر ۲۰۱۹ کشورهای عضو اوپک و مشارکت‌کنندگان غیر اوپکی در بیانیه همکاری تصمیم گرفتند تا تولید خود را نسبت به توافق قبلی ۵۰۳ ه.ب.ر کاهش دهند. این بدان معنی است که تولید کشورهای اوپک مشارکت‌کننده در سال آتی در صورتی که پایبندی ۱۰۰ درصدی داشته باشند معادل ۲۵/۶۶۱ م.ب.ر خواهد بود و تولید کشورهای غیر اوپکی مشارکت‌کننده در بیانیه همکاری در صورت رعایت کامل تعهد کاهش معادل ۱۷/۸۳۶ م.ب.ر خواهد بود. لذا در صورتیکه فرض شود در ۶ ماهه اول سال ۲۰۲۰ تولید اوپک با فرض رعایت کامل تعهد کاهش و تولید ایران، لیبی و ونزوئلا در سطح تولید ماه نوامبر ۲۰۱۹ صورت گیرد، در این صورت تولید اوپک معادل ۲۹/۵۵۲ م.ب.ر خواهد بود و با توجه به اینکه تقاضای نفت خام اوپک در آخرین گزارش این دبیرخانه در سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۲۰ به ترتیب ۲۹/۱۳ و ۲۸/۸۸ م.ب.ر اعلام شده، بازار نفت در این مدت به ترتیب با مازادی ۴۲۲ و ۶۷۲ ه.ب.ر مواجه خواهد شد. علاوه بر این آژانس بین‌المللی انرژی نیز اعلام کرده که تقاضا برای نفت خام اوپک در سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۲۰ به ترتیب ۲۸/۵ و ۲۸/۳ م.ب.ر است و در این صورت با در نظر گرفت تولید اوپک با توجه به فروض مطرح شده در سطح ۲۹/۵۵۲ م.ب.ر، بازار نفت در سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۲۰ به ترتیب با مازادی ۱/۱ و ۱/۳ م.ب.ر مواجه خواهد بود. از سوی دیگر برخی کارشناسان معتقدند که در این پیش‌بینی‌ها اثر افزایش تقاضا ناشی از مقررات سازمان بین‌المللی دربانوردی کم در نظر گرفته شده و رشد تقاضای نفت به واسطه این قانون به خصوص در ۶ ماهه اول سال ۲۰۲۰ حتی تا ۸۰۰ ه.ب.ر نیز می‌تواند افزایش یابد که در این صورت معادلات مطرح شده فوق تغییر خواهد کرد.

دبیرخانه اوپک انتظار دارد بازار نفت در سه ماهه اول و دوم سال ۲۰۲۰ به ترتیب با مازادی ۴۲۲ و ۶۷۲ ه.ب.ر مواجه خواهد شد. علاوه بر این آژانس بین‌المللی انرژی نیز اعلام کرده مازاد بازار نفت در سه ماهه اول و دوم می‌تواند تا ۱/۱ و ۱/۳ م.ب.ر نیز افزایش یابد.

منبع شرکت بیکر هیوز		جدول (۲) : تعداد دکل‌های حفاری فعال در آمریکا و کانادا		
تغییرات سالانه	تغییرات هفتگی	۲۰۱۹/۱۲/۱۳	۲۰۱۹/۱۲/۶	
				آمریکا
-۲۰۶	۴	۶۶۷	۶۶۳	تعداد دکل‌های نفتی
-۶۹	-۴	۱۲۹	۱۳۳	تعداد دکل‌های گازی
-۲۷۵	۰	۷۹۶	۷۹۶	مجموع تعداد دکل‌های آمریکا
				کانادا
۱	۹	۹۶	۸۷	تعداد دکل‌های نفتی
-۲۲	۶	۵۷	۵۱	تعداد دکل‌های گازی
-۲۱	۱۵	۱۵۳	۱۳۸	مجموع تعداد دکل‌های کانادا

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی